

KVALITETSDEKLARATION

Jämställdhetsstatistik

Ämnesområde

Levnadsförhållanden

Statistikområde

Jämställdhet

Produktkod

LE0201

Referenstid

Eftersom Jämställdhetsstatistiken omfattar flera olika områden och statistik hämtas från ett stort antal källor är referenstiderna varierande. Källan varifrån statistik hämtats anges i anslutning till respektive tabell och diagram. Den här kvalitetsdeklarationen avser jämställdhetsstatistik med produktionstid under 2017.

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	8
5.3 Sam användbarhet i övrigt	8
5.4 Numerisk överensstämmelse	8
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	9
F Historik	9
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken lyder att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. För att uppnå det måste vi ha kunskap om kvinnors och mäns, flickors och pojkars, situation i samhället. Jämställdhetsstatistiken syftar till att tillgängliggöra sådan statistik inom en rad områden. Samtidigt kan inte statistiken vara heltäckande. Detta dels eftersom ett jämställdhetsperspektiv i princip kan anläggas på alla frågor som berör individer, dels eftersom det finns datagap, d.v.s. frågor som vi inte kan belysa med statistik eftersom data saknas. Jämställdhetsstatistikens uppgift blir sålunda att sammanställa efterfrågad statistik och göra den lättillgänglig för en bred grupp användare. Detta i enlighet med såväl nationella krav som de åtaganden som världens länder gjort i deklARATIONEN och handlingsplanen från FN:s fjärde kvinnokonferens i Peking 1995 inklusive efterföljande konferenser.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Jämställdhetsstatistiken syftar till att beskriva samhällsutvecklingen ur ett jämställdhetsperspektiv. Statistiken visar situationen för kvinnor och män, flickor och pojkar, inom ett stort antal områden. Sådan statistik finns ofta, men inte alltid, att tillgå inom ramarna för andra undersökningar.

Jämställdhetsstatistikens roll blir därför i hög utsträckning att sammanställa statistik från olika källor och redovisa denna på ett för användarna lättillgängligt sätt. I vissa fall görs dock specialbearbetningar av statistik specifikt för Jämställdhetsstatistiken och i andra fall bidrar de analyser som görs inom produkten till att identifiera datagap inom andra undersökningar.

Jämställdhetsstatistiken uppgick i den officiella statistiken i mitten av 90-talet. De svenska kraven på jämställdhetsstatistik för planering och beslut har också sin motsvarighet i de åtaganden världens länder gjort i deklARATIONEN och handlingsplanen från FN:s fjärde kvinnokonferens i Peking 1995. För Sveriges del innebär detta ett fortsatt aktivt arbete med att förbättra statistiken ur jämställdhetssynpunkt, både vad gäller innehåll, metodutveckling och samordning med andra länders statistikproduktion.

1.1.2 Statistikansvändares informationsbehov

Jämställdhetsstatistiken har en bred grupp användare, till exempel; Regeringskansliet (framför allt Socialdepartementet), organisationer, forskare, skola, massmedia och allmänhet. För att kunna göra de jämställdhetsanalyser som krävs för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i all verksamhet behöver användarna könsuppdelad statistik som belyser relevanta frågor och som redovisas på ett lättillgängligt sätt.

1.2 Statistikens innehåll

För Jämställdhetsstatistikens del sammanfaller, på ett övergripande plan, intresse- respektive målpopulation. Viss diskrepans finns dock mellan mål- respektive observationsobjekt (se nedan).

1.2.1 Objekt och population

Jämställdhetsstatistiken är individbaserad. Det innebär att statistiken direkt, eller indirekt, avser individer och att såväl mål- som observationsobjekt i regel är individer. Både mål- och intressepopulation varierar med frågeställningarna som ska belysas - detta främst med avseende på vilken åldersgrupp som omfattas. I vissa fall är såväl mål- som intressepopulation individer i en specifik åldersgrupp, i andra fall är intressepopulationen t.ex. alla vuxna kvinnor och män samtidigt som målpopulationen innehåller såväl en övre som en nedre åldersgräns för de individer som omfattas av undersökningen i fråga. För mer utförlig information om intresse- respektive målpopulation hänvisas till respektive undersökning. Källan varifrån vilken statistiken hämtats anges alltid i anslutning till respektive tabell eller diagram.

1.2.2 Variabler

Samtliga variabler bestäms inför varje analys- och presentationstillfälle utifrån de frågeställningar som ska belysas. För detaljerad information om de variabler som används hänvisas till respektive undersökning. Källan anges vid respektive tabell och diagram.

1.2.3 Statistiska mått

De tabeller och diagram som publiceras inom ramarna för Jämställdhetsstatistiken ger i de flesta fall uppgift om antal och/eller andelar (%).

I temaingången Jämställdhet återfinns ett mått, segregeringsindex, som beräknas enligt följande ekvation:

$$S = \frac{100}{2} \sum_{i=1}^N \left| \frac{k_i}{K} - \frac{m_i}{M} \right|$$

där k_i är antalet kvinnor i yrket i och K är antalet kvinnor i samtliga yrken samt där m_i är antalet män i yrket i och M är antalet män i samtliga yrken. Med yrken avses yrken enligt standard för svensk yrkesklassificering (SSYK 2012). De vars yrke är okänt har exkluderats ur beräkningen.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisningsgrupper bestäms inför varje analys- och presentationstillfälle utifrån de frågeställningar som ska belysas. Utöver kön används återkommande till exempel ålder, födelseregion och utbildningsnivå.

All individbaserad officiell statistik ska, enligt 14 § i Förordning (2001:100) om den officiella statistiken, vara uppdelad efter kön om det inte finns särskilda skäl mot detta. Jämställdhetsstatistiken redovisar endast i undantagsfall statistik som inte är könsuppdelad. Det rör sig om statistik om barn som är inskrivna i förskola, annan pedagogisk omsorg eller fritidshem. I de flesta undersökningar hämtas uppgift om kön från befolkningsregistret. Registret bygger på utdrag från Skatteverkets folkbokföringsregister och innehåller uppgift om individens juridiska kön. Det juridiska könet härleds från individens personnummer.

1.2.5 Referenstider

Eftersom Jämställdhetsstatistiken avser flera områden och hämtas från ett stort antal källor är referenstiderna varierande. Källan anges i anslutning till respektive tabell och diagram.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Vad gäller tillförlitlighet i de olika undersökningar varifrån statistiken hämtats hänvisas i första hand till respektive undersökning. Källa anges i anslutning till respektive tabell och diagram. Inom Jämställdhetsstatistiken eftersträvas att i så hög utsträckning som möjligt använda statistik från undersökningar som ingår i den officiella statistiken och som därmed omfattas av de krav och kriterier som gäller för officiell statistik, alternativt av icke officiell statistik som produceras av andra statistikansvariga myndigheter (SAM) eller av myndigheter som omfattas av EU:s statistiklag (s.k. ONA-myndigheter). Ibland används dock statistik från andra källor. Det rör sig då antingen om totalräknade uppgifter (som oftast hämtas från respektive organisation) eller om urvalsundersökningar som genomförs av en organisation eller ett företag som inte är en statistikansvarig myndighet. Den senare typen av statistik används restriktivt och endast då annan statistik saknas samtidigt som bedömningen gjorts att uppgifterna är mycket efterfrågade.

2.2 Osäkerhetskällor

I temaingången om jämställdhet redovisas i regel osäkerhetstal när statistiken hämtats från urvalsundersökningar. Osäkerhetstalen finns att tillgå i Excelfiler som kan laddas ned från Statistiska centralbyråns webbplats. I fickboken "På tal om kvinnor och män - Lathund om jämställdhet" saknas redovisning av osäkerhetstal. Sådana återfinns dock i Excelfiler som också går att ladda ned från myndighetens webbplats. I enstaka fall saknas redovisning av osäkerhetstal för statistik från urvalsundersökningar. Detta beror på att somliga uppgifter hämtats från andra producenter än SCB samtidigt som det inte alltid varit möjligt att ta del av osäkerhetsskattningar.

Jämställdhetsstatistiken har en restriktiv hållning vad gäller redovisning av statistik från urvalsundersökningar där vi saknar kännedom om storleken på osäkerheten i skattningarna. Endast i undantagsfall redovisas sådan statistik.

2.2.1 Urval

Se respektive undersökning. Källa anges i anslutning till respektive tabell och diagram.

2.2.2 Ramtäckning

Mycket övergripande kan sägas att Jämställdhetsstatistiken, oavsett vilken åldersgrupp som studeras, har för ambition att så långt möjligt omfatta alla kvinnor och män, flickor och pojkar, i den åldersgruppen som är bosatta i Sverige. Den svenska officiella statistiken utgår ofta från register med den i Sverige folkbokförda befolkningen. Det medför såväl över- som undertäckning i relation till befolkningen som är bosatt i landet. Övertäckningen avser främst personer som har emigrerat från Sverige utan att

meddela Skatteverket. De senaste skattningarna bedömer att övertäckningen är cirka 0,6 procent av den folkbokförda befolkningen, med något högre andel för utrikes födda än för inrikes födda. Den största gruppen som inte ingår i den folkbokförda befolkningen är personer som söker asyl i Sverige. Innan de har fått sin ansökan prövad har de inte rätt att bli folkbokförda och de adressuppgifter som Migrationsverket har tillgång till är i många fall av dålig kvalitet. Vid årsskiftet 2016/2017 rörde det sig om drygt 100 000 personer vilket motsvarar cirka 1 % av den folkbokförda befolkningen. I dagsläget saknas möjlighet att hitta gruppen i olika register. Det finns förslag att tilldela alla asylsökande ett s.k. samordningsnummer vilket skulle öka möjligheten att synliggöra gruppen i olika register. Trots alla fördelar som finns med att använda registerbaserad statistik finns med andra ord begränsningar – de som befinner sig allra mest utanför samhället, som t.ex. hemlösa eller papperslösa, syns inte alltid i statistiken. Att inkludera dessa kan vara väldigt svårt även med enkätundersökningar eller intervjuer. Det rimligaste är att genomföra specialstudier för just de grupperna. Detta innebär att de inte ingår i den officiella Jämställdhetsstatistiken.

Se respektive undersöknings dokumentation för mer information. Källa anges i anslutning till respektive tabell och diagram.

2.2.3 Mätning

Se respektive undersökning. Källa anges i anslutning till respektive tabell och diagram.

2.2.4 Bortfall

Se respektive undersökning. Källa anges i anslutning till respektive tabell och diagram.

2.2.5 Bearbetning

Nya bearbetningar görs inom Jämställdhetsstatistiken av redan befintlig statistik. Då resultaten kontrolleras kontinuerligt finns inga kända fel kvar i bearbetningsfasen.

2.2.6 Modellantaganden

Se respektive undersökning. Källa anges i anslutning till respektive tabell och diagram.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Inom ramarna för produkten presenteras i regel slutgiltig statistik från olika undersökningar.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden för statistik beräknas från referenstiden fram till det att statistiken publiceras. Att ange framställningstid för Jämställdhetsstatistiken är inte meningsfullt då all publicering avser statistik som ursprungligen kommer från olika undersökningar med vitt skilda referenstider. I syfte att tillgodose användarnas behov av aktuell statistik med så kort framställningstid som möjligt, utan avkall på kvalitet och överskådlighet, görs

publiceringar av statistik vid flera tillfällen under året i enlighet med vad som beskrivs under punkten 3.2 nedan.

3.2 Frekvens

Publikationen "På tal om kvinnor och män - Lathund om jämställdhet", inklusive den engelska översättningen "Women and Men in Sweden - Facts and figures", utkommer vartannat år, senast år 2016. De flesta tabeller och diagram i temaingången Jämställdhet (www.scb.se/jamstalldhet) uppdateras en gång per år. Uppdateringarna sker vid två olika tillfällen under året; en gång i slutet av varje termin. Ett mindre antal tabeller och diagram uppdateras mer sällan, då ny statistik inte finns att tillgå varje år.

3.3 Punktlighet

Publicering har genomförts i enlighet med fastslaget datum i SCB:s publiceringsskalender.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

På SCB:s webbplats finns en temaingång om jämställdhet, www.scb.se/jamstalldhet. Där redovisas indikatorer för uppföljning av den nationella jämställdhetspolitiken samt fördjupad statistik inom tre områden; "I och utanför arbetskraften", "Entreprenörskap och företagande" och "Utbildning och forskning". Statistiken i temaingången har utvecklats på uppdrag av regeringen och uppdateringar görs vid ett par tillfällen om året. Vartannat år publiceras fickboken "På tal om kvinnor och män - lathund om jämställdhet" och den engelska översättningen "Women and men in Sweden - facts and figures". Boken går att köpa, eller ladda ner som pdf, via SCB:s webbplats, <http://www.scb.se/LE0201>. Statistiken i fickboken redovisas även i nedladdningsbara Excelfiler. I Excelfilerna redovisas även osäkerhetstal.

På SCB:s webbplats finns en temaingång om jämställdhet. Där redovisas indikatorer för uppföljning av den nationella jämställdhetspolitiken samt fördjupad statistik inom tre områden. Temaingången har utvecklats på uppdrag av regeringen och statistiken belyser i sin nuvarande utformning de tidigare jämställdhetspolitiska delmålen. Det innebär att de nya jämställdhetspolitiska delmålen som omfattar jämställd hälsa respektive jämställd utbildning inte ingår i indikatorerna. SCB har dock fått i uppdrag av regeringen att ta fram nya indikatorer som beräknas redovisas i temaingången under 2018.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Mot bakgrund av att Jämställdhetsstatistiken inte har någon egen datainsamling hänvisas till de undersökningar varifrån statistiken hämtats.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras i form av tabeller och diagram eller i texter samt i Excelfiler som går att ladda ned från SCB:s webbplats.

4.4 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i föreliggande dokument och är tillgängligt på www.scb.se/LE0201, under rubriken *Dokumentation*. För mer utförlig dokumentation om statistikens framställning hänvisas till respektive undersökning.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

I samtliga tidsserier finns eventuella brott markerade och kortfattat beskrivna. För mer utförlig information om tidsseriebrotten hänvisas till respektive undersökning. Källan anges i anslutning till respektive tabell och diagram. I de fall då statistik återkommande redovisas inom ramarna för produkten, men inte i form av en tidsserie utan som enskilda tabeller/ diagram och tidsseriebrott förekommer mellan två år, finns i regel en notering om detta i anslutning till tabellen/ diagrammet i fråga vid publiceringstillfället närmast efter tidsseriebrottet. Samtidigt manas till försiktighet vid jämförelser av uppgifter mellan två årgångar när uppgifterna inte redovisas i form av en tidsserie.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Eftersom Jämställdhetsstatistiken använder uppgifter från flera olika undersökningar manas till försiktighet vid jämförelser av statistik som hämtats från olika källor. Definitioner av vissa begrepp kan skilja sig åt mellan olika undersökningar. För mer utförlig information om definitioner av olika begrepp hänvisas till respektive undersökning.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Eftersom Jämställdhetsstatistiken hämtar underlag från andra undersökningar hänvisas till respektive undersökning för information om eventuell sam användbarhet.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Jämställdhetsstatistiken hämtar uppgifter från ett stort antal undersökningar. Ibland förekommer att olika undersökningar, helt eller delvis, avser att mäta samma sak och/ eller använder samma begrepp. Samtidigt kan skillnader finnas med avseende på t.ex. population och olika mättekniska aspekter. Det medför att två tabeller som kan ge sken av att innehålla samma, eller åtminstone jämförbar, information egentligen avser mer eller mindre olika saker. Av den anledningen är ambitionen inom Jämställdhetsstatistiken att, i så hög utsträckning som möjligt, använda samma källor från ett år till ett annat. Eventuella byten av källor utreds därför alltid i syfte att säkerställa att den bäst lämpade källan används för en specifik frågeställning och byten av källa kommenteras i regel i anslutning till berörda tabeller/ diagram vid publiceringstillfället närmast efter källbytet.

I de tabeller och diagram som, i temaingången om jämställdhet, publiceras direkt på webben är statistiken i regel avrundad – i t.ex. tiotal, hundratal eller tusental. I Excelfiler återfinns i regel motsvarande värden på den lägsta detaljnivå som respektive undersökning varifrån statistiken hämtats tillåter.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Jämställdhetsstatistiken redovisar såväl statistik som är officiell som sådan som inte är det. De tabeller som är officiell statistik är försedda med symbolen för Sveriges officiella statistik.

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)). För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Inom Jämställdhetsstatistiken görs inga bearbetningar av personuppgifter. Alla bearbetningar av personuppgifter görs inom respektive undersökning som statistiken hämtas från.

C Bevarande och gallring

Eftersom Jämställdhetsstatistiken inte behandlar personuppgifter finns inga särskilda gallringsföreskrifter. För information om gallringsföreskrifter för de undersökningar som utgör underlag till Jämställdhetsstatistiken hänvisas till respektive Kvalitetsdeklaration. Källor för den statistik som redovisas inom Jämställdhetsstatistiken anges vid respektive tabell och diagram.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte till jämställdhetsstatistiken.

E EU-reglering och internationell rapportering

Jämställdhetsstatistiken omfattas inte av någon EU-reglering. Internationell rapportering görs idag uteslutande till UNECE (FN:s ekonomiska kommission för Europa).

F Historik

År 1984 publicerades den första upplagan av "På tal om kvinnor och män". Den välkända fickboken ges numera ut vartannat år och utkommer även i en engelsk översättning. Samtliga äldre versioner av "På tal om kvinnor och män" finns i digitaliserad form på SCB:s webbplats¹. Den svenska fickboken har utgjort förlaga till produktion av liknande böcker i ett stort antal länder runt om i världen. Inte sällan har framtagandet av dessa publikationer skett med stöd av SCB och finansiering genom Sida.

¹ http://www.scb.se/sv/_hitta-statistik/historisk-statistik/sok-publikationer-efter-amne/

1994 kom den jämställdhetspolitiska propositionen (1993/94:147) Delad makt - delat ansvar som dels innehöll skrivningar om att jämställdhetsstatistiken borde bli officiell statistik, dels skrivningar om betydelsen av könsuppdelad statistik. Detta resulterade i att omtrycket (SFS 1994:1108) av förordning (1992:1668) om den officiella statistiken dels omfattade jämställdhetsstatistiken (som därmed uppgick i den officiella statistiken), dels innehöll ett krav på könsuppdelning av statistik genom att 10 § infogades i avsnittet om Tillgänglighet. Paragrafen löd: Individbaserad officiell statistik skall, när inte särskilda skäl talar däremot, vara könsuppdelad. Idag finns motsvarande krav i 14 § förordning (2001:100) om den officiella statistiken och lyder; Individbaserad officiell statistik skall vara uppdelad efter kön om det inte finns särskilda skäl mot detta. Uppföljningar av efterlevnaden av kravet görs årligen och resultaten av uppföljningarna redovisas i årsrapporterna för Sveriges officiella statistik.

1995 hölls FN:s fjärde kvinnokonferens i Peking. Konferensen resulterade i en deklARATION och en handlingsplan med åtaganden för arbetet med jämställdhet. Handlingsplanen, som även innehåller en rad skrivningar om statistik, följs återkommande upp på olika nivåer och, det som övergripande kan benämnas som, Pekingplattformen utgör idag en grund i det internationella utvecklingssamarbetet inom jämställdhetsstatistik.

Under åren 2008-2011 genomförde SCB, på uppdrag av regeringen, ett arbete med att vidareutveckla jämställdhetsstatistiken. Arbetet resulterade i en temaingång om jämställdhet som lanserades på SCB:s webbplats under inledningen av 2012. Temaingången innehåller dels indikatorer för uppföljning av jämställdhetspolitiken dels fördjupad jämställdhetsstatistik inom tre områden. Sedan lanseringen 2012 har temaingången kompletterats med osäkerhetstal. Mot bakgrund av att förändringar nyligen gjorts i målformuleringarna för jämställdhetspolitiken har SCB fått i uppdrag av regeringen att ta fram indikatorer för uppföljning av de nya delmålen om jämställd hälsa respektive jämställd utbildning.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Jämställdhetsstatistiken
E-post	jamstallldhet@scb.se
Telefon	Statistikservice: 010 - 479 40 00